

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Żurawia 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 29-35-69; 28-37-04; 28-90-17

Telex: 816-436

ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

Telefax: 29-40-89

BS/116/37/91

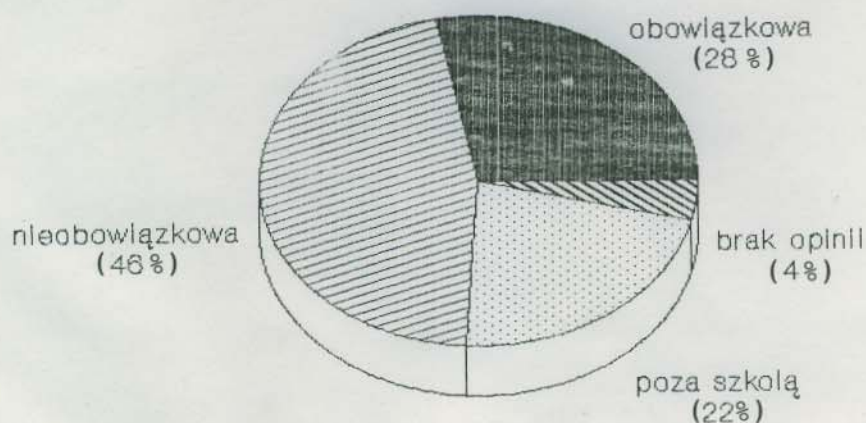
OPINIA PUBLICZNA O NAUCE RELIGII W SZKOŁACH

Komunikat z badań

Warszawa, marzec 1991 r.

Nauczanie religii to jeden z najbardziej kontrowersyjnych tematów społecznych, stąd stałe zainteresowanie nim CBOS. Kolejny pomiar opinii w tej kwestii przeprowadzono przy okazji marcowego badania przeglądowego¹. Wykazał on, że blisko połowa respondentów opowiada się za nieobowiązkowym nauczaniem religii w szkołach, 28% - za obowiązkowym, a nieco mniej (22%) optuje za usunięciem nauki religii ze szkół (rys. 1).

Rys. 1. Opinie o nauce religii w szkołach państwowych

Rozkład opinii na temat nauki religii w szkołach ulegał w ciągu minionego roku istotnym zmianom. W maju⁹⁰, po pojawieniu się tego tematu w środkach masowej komunikacji, blisko 60% respondentów opowiedziało się za wprowadzeniem religii do szkół. Co dziesiąty uważał, że nauka religii powinna być przedmiotem obowiązkowym. Przeciwnicy nauczania religii w szkole stanowili 27%. W czerwcu⁹⁰ nastąpiła polaryzacja społecznych postaw wobec tego problemu. Jedna czwarta badanych była za obowiązkowym nauczaniem religii, a większość (blisko 40%) postulowała nauczanie poza szkołą.

W połowie września⁹⁰, gdy zaczęła już obowiązywać instrukcja o wprowadzeniu religii do szkół, 62% ankietowanych wyraziło poparcie dla tej decyzji, a 30% nie aprobowало jej.

¹ "Aktualne problemy i wydarzenia" (14) - badanie zrealizowano w dniach 15-19 marca 1991 r. na ogólnopolskiej losowej próbie dorosłej ludności (N=1500).

Pomiary w październiku '90 i listopadzie '90 wskazywały na utrzymywanie się stałej relacji między zwolennikami obowiązkowej nauki religii (średnio 25%), zwolennikami nieobowiązkowej nauki (średnio 45%), a przeciwnikami wprowadzenia religii do szkół (25-30%).

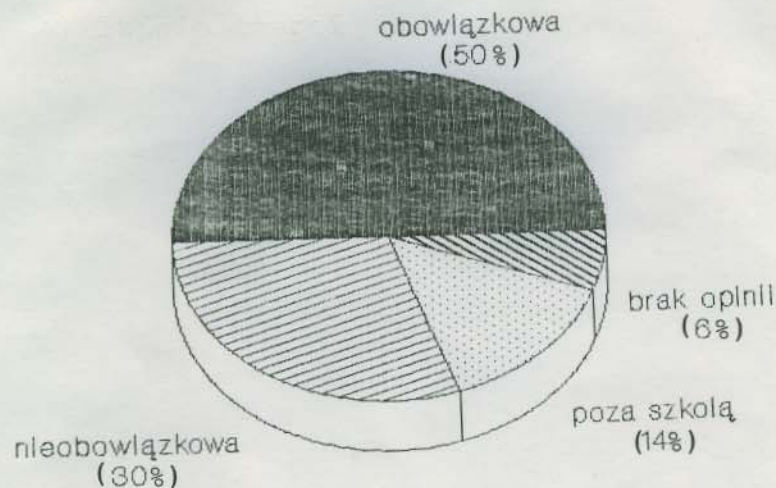
W marcu po raz pierwszy odnotowano przewagę zwolenników obowiązkowej nauki religii w szkołach (28%) nad postulującymi usunięcie jej ze szkół państwowych (22%).

Za obowiązkową nauką religii w szkołach częściej opowiadają się ludzie starsi (powyżej 60. roku życia), mieszkańcy wsi, ludzie z wykształceniem podstawowym, raczej o niskich dochodach, rolnicy, z kolei za usunięciem jej ze szkół - osoby z wykształceniem wyższym, o wysokich dochodach, inteligencja, pracownicy umysłowi, prywatni przedsiębiorcy (tab. 1).

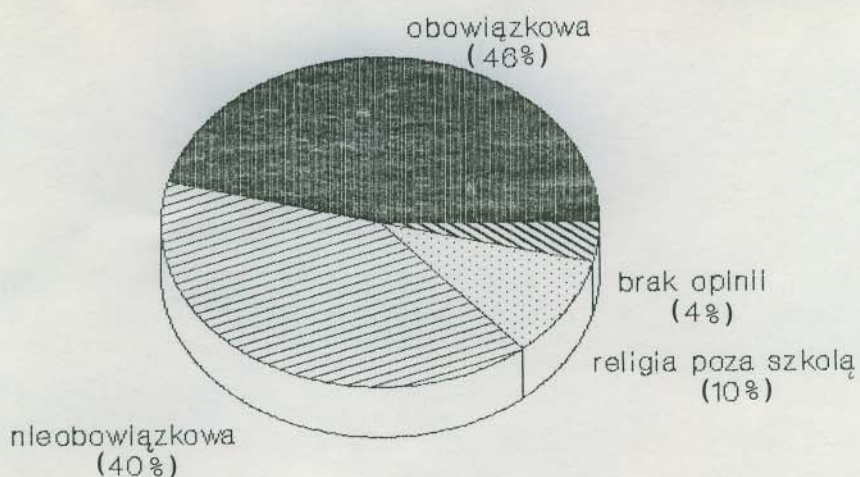
Rysunek 2 a-c przedstawia rozkłady opinii o nauce religii w szkołach państwowych w grupach społecznych zajmujących najbardziej radykalne stanowiska w tej kwestii.

Rys.2 a-c. Opinie o nauce religii w szkole

a) ludzie starsi - powyżej 60 lat

b) rolnicy

c) osoby z wykształceniem wyższym

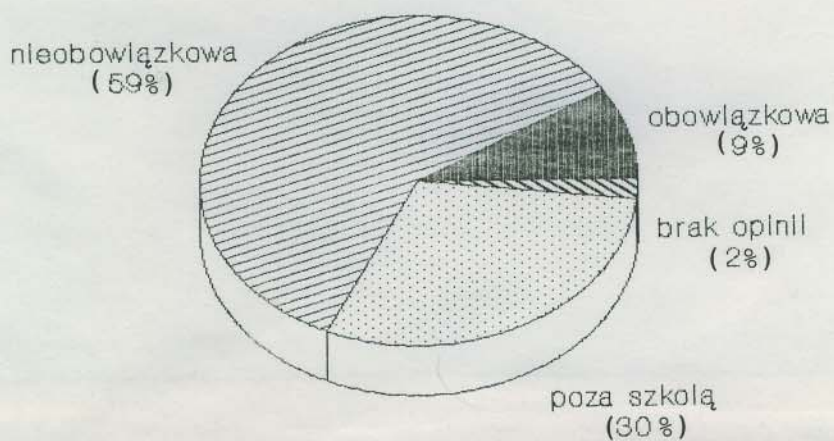

Tabela 1

w procentach

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Dyskutuje się również o zasadach nauczania religii w szkołach państwowych. Czy Pan(i) osobiście jest za:</i>			
	obowiązkowa nauka religii	nieobowiązkową nauką religii	usunięciem jej ze szkół	trudno powiedzieć
Ogółem	28	46	22	4
<u>Płeć</u>				
Mężczyźni	21	50	25	4
Kobiety	32	45	19	4
<u>Wiek</u>				
Do 24	13	57	26	4
25-29	14	53	27	6
30-39	18	54	26	1
40-49	22	50	26	2
50-59	31	46	18	4
60 lat i więcej	50	30	14	6
<u>Miejsce zamieszkania</u>				
Wieś	35	44	17	4
Miasto	21	49	26	3
<u>Wielkość miasta</u>				
Do 20 tys.	27	46	23	3
21-100	20	50	27	3
101-500	23	47	26	3
501 tys. i więcej mieszkańców	13	55	27	4
<u>Region</u>				
Środkowy (Warszawa)	29	47	19	5
Północno-wschodni (Białystok)	22	58	16	3
Północny (Gdańsk)	28	50	20	1
Południowy (Katowice)	30	45	21	3
Południowo-wschodni (Kraków)	29	50	17	3
Środkowowschodni (Lublin)	25	37	36	2
Środkowozachodni (Poznań)	24	39	28	9
Południowo-zachodni (Wrocław)	23	49	27	1
<u>Wykształcenie</u>				
Podstawowe	39	41	15	5
Zasadnicze zawodowe	22	49	26	3
Średnie	17	52	28	2
Wyższe	9	59	29	3
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>				
Inteligencja, kadra kierownicza	7	57	32	4
Pozostali umysłowi	16	54	27	3
Pracownicy handlu i usług	22	46	29	3
Robotnicy wykwalifikowani	27	46	23	4
Robotnicy niewykwalifikowani	31	44	19	6
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	33	39	25	3
Rolnicy	46	40	10	3
Prywatni przedsiębiorcy	16	52	32	0
<u>Dochody respondenta</u>				
Do 450 tys.zł	31	48	19	2
451-700	41	42	14	3
701-950	33	42	17	8
951-1200	23	46	28	3
1201-1450	18	46	32	4
1451-1700	20	63	15	2
1701-1950	6	66	27	1
1951-2200	14	42	42	0
Powyżej 2200 tys.zł	10	56	31	3
<u>Ocena warunków materialnych</u>				
Złe	28	46	21	5
Średnie	27	47	23	3
Dobre	24	49	23	3
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>				
Należący do:				
NSZZ "Solidarność"	26	48	20	5
Skupionych w OPZZ	13	57	28	1
Innych	26	36	36	2
Nie należący do żadnych	28	47	22	4
<u>Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju</u>				
Dobry	27	49	20	3
Zły	28	44	25	3
Trudno powiedzieć	26	48	20	5